

УДК 338.47

Золотарьова О.В.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та обліку,
Дніпровський державний технічний університет

Постольник Л.В.,

магістрант,
Дніпровський державний технічний університет

Zolotaryova Olga,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance and Accounting,
Dniprovsk State Technical University

Postolnik Liliya,

Graduate Student of the Department of Finance and Accounting,
Dniprovsk State Technical University

АВТОТРАНСПОРТНЕ СТРАХУВАННЯ ТА НАПРЯМИ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Золотарьова О.В., Постольник Л.В. Автотранспортне страхування та напрями його розвитку в Україні. Збільшення кількості автотранспортних засобів за одночасного підвищення рівня аварійності на дорогах, погіршення криміногенної обстановки та, як один із наслідків, зростання кількості викрадень автомобілів вимагають створення надійного страхового захисту як самих транспортних засобів, так і життя та здоров'я громадян. Незважаючи на кардинальні позитивні зміни у сфері вітчизняного автотранспортного страхування, зокрема розвиток Інтернет-сервісу, впровадження провідного зарубіжного досвіду в процесі обслуговування, збільшення кількості страхових опцій для клієнтів, наявним є й вплив негативних чинників на цей страховий сегмент: низький рівень доходів населення та його обізнаності щодо доцільності звернення до страхування, економічна і політична нестабільність в державі. У зв'язку із цим навіть такий популярний вид вітчизняного страхування, як автотранспортне, вимагає дослідження його нагальних проблем, визначення напрямів розвитку в контексті загального піднесення страхового ринку в Україні. У статті проаналізовано сучасний стан справ у сфері вітчизняного автотранспортного страхування, висвітлено тенденції та показники діяльності за його основними видами (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена карта»). Окреслено проблемні питання автотранспортного страхування в Україні. Сформульовано головні напрями та перспективи розвитку даного виду вітчизняного страхування.

Ключові слова: автотранспортне страхування, страховий ринок, ризики, КАСКО, ОСЦПВ, ДТП, електронний поліс, «Зелена карта», напрями розвитку.

Золотарёва О.В., Постольник Л.В. Автотранспортное страхование и направления его развития в Украине. Увеличение количества автотранспортных средств при одновременном повышении уровня аварийности на дорогах, ухудшение криминальной обстановки и, как одно из следствий, рост числа угонов автомобилей требуют создания надежной страховой защиты как самих транспортных средств, так и жизни и здоровья граждан. Несмотря на кардинальные положительные изменения в сфере отечественного автотранспортного страхования, в частности развитие Интернет-сервиса, внедрение ведущего зарубежного опыта в процессе обслуживания, увеличение количества страховых опций для клиентов, налицо и влияние негативных факторов на этот страховой сегмент: низкий уровень доходов населения и его осведомленности о целесообразности обращения к страхованию, экономическая и политическая нестабильность в государстве. В связи с этим даже такой популярный вид отечественного страхования, как автотранспортное, требует исследования его насущных проблем, определения направлений развития в контексте общего подъема страхового рынка в Украине. В статье проанализировано современное состояние дел в сфере отечественного автотранспортного страхования, освещены тенденции и показатели деятельности по его основным видам (КАСКО, ОСАГО, «Зеленая карта»). Определены проблемные вопросы автотранспортного страхования в Украине. Сформулированы основные направления и перспективы развития данного вида отечественного страхования.

Ключевые слова: автотранспортное страхование, страховой рынок, риски, КАСКО, ОСАГО, ДТП, электронный полис, «Зеленая карта», направления развития.

Zolotaryova Olga, Postolnik Liliya. Auto transport insurance and directions of its development in Ukraine. The increasing of the number of vehicles while increasing the level of accidents on the roads, the deterioration of the crime situation and, as one of the consequences – the increase in the number of car thefts – requires the creation of

reliable insurance protection for both the vehicles and the life and health of citizens. Despite the dramatic positive changes in the field of domestic auto insurance, in particular: the development of Internet service, the introduction of leading foreign experience in the service process, an increase in the number of insurance options for customers, and there are negative factors affecting this insurance segment – low incomes of the population and its awareness of the advisability of turning to insurance; economic and political instability in the state. In this regard, even such a popular type of domestic insurance as auto transport requires the study of its urgent problems, the definition of development directions in the context of the general rise of the insurance market in Ukraine. The article analyzes the current state of affairs in the field of domestic auto insurance, including trends and performance indicators for its main types – CASCO, CCLI, Green Card. Identified problem issues of motor insurance in Ukraine. It should be noted that the dynamics of the auto transport insurance market in Ukraine is positive, and the development of competition among insurers continues. The future of this kind of insurance is directly linked to the introduction of domestic technology by domestic insurers, since innovations in this area will ensure: better and more complete satisfaction of the needs of customers, and, first of all, through the development of online insurance; gaining competitive advantage; increase in the amount of bonuses. The main directions and prospects of development of this type of domestic insurance are formulated: improvement of consumer rights protection system; promote promotion of financial literacy of the population; improvement of domestic legislation and amendments; the introduction of the system of "direct settlement of losses", strengthening of the guarantee functions of MTIBU on the obligations of insolvent insurers and insurers who have lost their membership in the bureau or are deprived of a license, reduced terms of payment of insurance indemnity and improving the quality of settlement of losses; introduction of standardization of insurers activity.

Key words: auto insurance, insurance market, risks, CASCO, CCLI, accidents, electronic policy, grain map, development directions.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Процес зростання автомобільного парку в Україні зумовлює одночасне збільшення числа дорожньо-транспортних пригод та пов'язаних із ними збитків, заподіяних життю, здоров'ю й майну громадян. Окрім того, підвищена криміногенна обстановка останніми роками призводить до збільшення кількості угонів та викрадень автотранспортних засобів, що додатково загострює необхідність звернення громадян до вітчизняних страховиків для купівлі відповідних страхових продуктів і забезпечення впевненості у своїй безпеці та збереження майна.

Отже, створення надійного страхового захисту автотранспортних засобів, а головне – життя і здоров'я людей залишається одним із найважливіших завдань страхових компаній України.

Варто наголосити, що автотранспортне страхування на вітчизняному страховому ринку відіграє провідну роль, оскільки виступає найпопулярнішим і найдоступнішим сегментом в асортименті страхових продуктів в Україні, який достатньо легко продавати. Водночас, незважаючи на такі позитивні зміни у сфері вітчизняного страхування, як розвиток Інтернет-сервісу, врахування провідного зарубіжного досвіду в процесі обслуговування, збільшення кількості страхових опцій для клієнтів, продажі страхових продуктів гальмуються через низький платоспроможний попит населення, недостатній рівень обізнаності щодо особливостей і переваг страхування, економічну й політичну нестабільність у державі.

У зв'язку з вищенаведеним навіть галузь автотранспортного страхування потребує пильної уваги до її поточного стану та нагальних проблем, визначення стратегії її розвитку в контексті загального піднесення страхового ринку в Україні.

Огляд (аналіз) останніх досліджень і публікацій з цієї проблеми, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Розгляду актуальних питань автотранспортного страху-

вання приділили увагу у своїх працях такі науковці, як: В.Г. Бабенко-Левада [1], О.Д. Вовчак [2], Л.В. Временко [3], О.В. Залетов [4], О.В. Кнейслер [4], О.В. Марценюк-Розарьонова [5], Т.П. Моташко [5], Н.В. Приказюк [6], В.М. Стецюк [4], О.В. Шаталов [3]. Але сучасний стан справ у сфері автотранспортного страхування та реалії життя ставлять нові вимоги, які вимагають ретельного дослідження згаданої проблематики і формулювання головних напрямів його розвитку в Україні.

Формулювання завдання дослідження. Головна мета статті – висвітлення сучасного стану справ у сфері вітчизняного автотранспортного страхування та його головних видів, окреслення перспектив і напрямів його розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Відповідно до поставленої мети і завдань, передусім звернемося до розгляду останніх статистичних даних, які проілюструють реалії вітчизняного транспортного страхування.

Обсяг валових страхових премій з автострахування, включаючи КАСКО, ОСЦПВ і «Зелену карту», тільки за останній 2018 р. збільшився на 22,2%, до майже 13 млрд. грн, а обсяг валових страхових виплат зріс на 16,7%, до 5,8 млрд. грн. При цьому частка валових страхових премій і виплат по ОСЦПВ в автострахуванні становить 34,7% і 36,8% (табл. 1-2).

Надходження страхових премій КАСКО за 2018 р. збільшилися на 25,2% і становили 6,97 млрд. грн, зі страхування ОСЦПВ обсяг премій виріс на 20,1%, до 4,5 млрд. грн, зі страхування «Зелена карта» зростання премій становило 15,9%, або 1,5 млрд. грн.

Обсяг валових страхових виплат КАСКО за 2018 р. становив 3,1 млрд. грн (+ 20%), обсяг виплат за ОСЦПВ виріс на 13,6%, до 2,1 млрд. грн, обсяг виплат за «Зеленою картою» – 538 млн. грн (+10,5%). Рівень валових виплат за КАСКО на кінець 2018 р. становив 45,2%, за ОСЦПВ – 47,7%. Кількість укладених договорів ОСЦПВ у 2018 р. зросла на 349 тис. одиниць (+ 4,8%), до 7,68 млн. одиниць. За підсумками 2018 р. обсяг чистих премій

Таблиця 1

Структура валових премій з автотранспортного страхування в 2017–2018 рр.

Вид	Премії 2017 р., млн грн	Премії 2018 р., млн грн	Темп приросту премій, %
КАСКО	5 570	6 972	25,2
ОСЦПВ	3 745	4 499	20,1
Зелена карта	1 298	1 503	15,9
Усього	10 613	12 974	22,2

Джерело: складено авторами за даними [7]

Таблиця 2

Структура валових виплат з автотранспортного страхування в 2017–2018 р.

Вид	Виплати 2017 р., млн грн	Виплати 2018 р., млн грн.	Темп приросту виплат, %
КАСКО	2 624	3 149	20,0
ОСЦПВ	1 888	2 145	13,6
Зелена карта	487	538	10,5
Усього	4 999	5 832	16,7

Джерело: складено авторами за даними [7]

КАСКО становив 6 млрд. грн, за ОСЦПВ – 4,4 млрд. грн і зі страхування «Зелена карта» – 1,3 млрд. грн. Обсяг чистих виплат за КАСКО – 3,1 млрд. грн, ОСЦПВ – 2,1 млрд. грн і «Зеленою картою» – 366 млн. грн.

У табл. 3 наведено дані, які характеризують динаміку аварійності на дорогах України за останні п'ять років. Очевидно, що спостерігається скорочення за всіма наведеними показниками, проте дані все одно вражають: загальна кількість ДТП на кінець 2018 р. становила 150 120, у тому числі кількість ДТП із постраждалими – 24 294. При цьому, незважаючи на низхідну динаміку по аварійності у сфері автотранспортного страхування на кінець 2018 р., кількість дорожньо-транспортних пригод в Україні в I кварталі 2019 р., за офіційними даними Національної поліції, зросла на 1,8% (+606 ДТП), до 35,2 тис. ДТП. За січень-квітень 2019 р. сталося 47 445 ДТП, із них 6 307 – із потерпілими, в яких 822 людини загинули і 7 804 травмовано.

Перевищення швидкості стало причиною 35% ДТП, порушення правил маневрування – 20%, рух на перехрестях – 8%, перетин пішохідних переходів – 8%, недотримання безпечної дистанції – 6%. Серед ДТП із потерпілими 42% – ДТП за участю пішоходів, серед ДТП із загиблими – 45% пригод із пішоходами.

Таким чином, після стабільного зниження кількості ДТП протягом минулого року (загальна кількість ДТП зменшилася на 7,6%, кількість ДТП із потерпілими – на 10,7%) 2019 р. почався з негативної динаміки зростання аварійності. Частковою причиною цього може бути збільшення автотранспорту на дорогах України: кількість нових авто, реалізованих автодилерами за 2018 р., зросла майже на 80 тис. шт.

Виходячи з вищенаведеного, наголосимо, що страхування традиційно – один із механізмів фінансового

стимулювання населення для зниження аварійності на дорогах. Так, за безаварійне водіння страховик, як правило, надає клієнту бонус-малус – знижку від вартості поліса ОСЦПВ. Усе частіше для стимулювання безпечної поведінки водіїв на дорогах на допомогу приходять інноваційні технології – телематичні пристрої і різні мобільні додатки, які відстежують манеру їзди водія та формують страховий тариф з її урахуванням. Акуратні водії з передбачуваною манерою їзди отримують нижчу ціну на страховку. Сьогодні подібні програми вже застосовуються в добровільних видах автострахування, але коло їх можливого застосування набагато ширше [5].

Серйозною проблемою у сфері транспортного страхування є зростання збитковості страхування ОСЦПВ. У цілому по ринку цей показник уже перевищив 50%, а по окремих страхових компаніях досяг 70%. При цьому середній страховий платіж в Україні не перевищує 17 євро, що не дає змоги страховикам забезпечити якісний і справедливий страховий захист [7]. Тому, впроваджуючи подальші зміни на ринку ОСЦПВ у частині відмови від страхової виплати з франшизою і перехід до відновлення авто замість виплати компенсації заподіяної шкоди, важливо орієнтуватися на актуальні особливості розвитку ринку і прагнути до встановлення таких тарифів і коефіцієнтів, які стимулювали б водіїв до зниження аварійності та смертності на дорозі. Страхування повинно стати фінансовим механізмом захисту від ризику ДТП, компенсувати заподіяну шкоду. Крім того, терміни виплат повинні бути скорочені, а пряме врегулювання має стати доступним будь-якому водієві.

За I квартал 2019 р. українськими страховиками було укладено майже 1,77 млн. договорів ОСЦПВ, що на 8,7% більше, ніж у відповідному періоді 2018 р.

Таблиця 3

Динаміка аварійності у сфері автотранспортного страхування в 2014–2018 рр.

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення 2018 р. від 2014 р.	Приріст 2018 р. до 2014 р.
Кількість травмованих осіб	32352	31600	33613	34677	30884	-1468	-4,5
Кількість загиблих осіб	4464	4003	3410	3432	3350	-1114	-25,0
Усього ДТП	153205	138536	158776	162526	150120	-3085	-2,0
Усього ДТП з постраждалими	26160	25493	26782	27220	24294	-1866	-7,1

Джерело: складено авторами за даними [8]

Сума нарахованих страхових премій зросла на 18,8%, до 1,08 млрд. грн. Кількість вимог, урегульованих страховиками ОСЦПВ, становила понад 34 тис. шт., сума страхових відшкодувань зросла на 7,8% і становила майже 594,3 млн. грн. Лідерами ринку ОСАЦВ у I кварталі 2019 р. по сумі страхових премій стали СГ «ТАС», НАСК «Оранта» і «УПСК», лідерами за сумою виплат – СГ «ТАС», НАСК «ОРАНТА» та «ПЗУ Україна» [9].

Середній термін урегулювання страхових вимог за шкоду, заподіяну майну, становив 76 дні (для вимог, урегульованих у термін до 365 днів), що на шість днів менше, ніж у попередньому IV кварталі 2018 р. У рамках системи прямого врегулювання середній строк отримання виплати становить 62 дні. Частка звернень, урегульованих у термін до 90 днів, збільшилася до 70,5%, тоді як у IV кварталі 2018 р. цей показник становив 68%. Уже традиційно лідером за термінами врегулювання є СК «АСКО-Донбас Північний» (42 дні), друге місце зайняла СТ «Гарантія» (48 днів), третє – СК «Універсальна» (55 днів).

МТСБУ оновило інформер «світлофор», який дає змогу страхувальнику подивитися оцінки фінансової стабільності страховиків й якості врегулювання страхових подій. Усього проаналізовано дані 51 страхової компанії – члена МТСБУ. Згідно з оцінкою за I квартал 2019 р.: 16 страховиків отримали найвищу («зелену») оцінку за всіма трьома показниками; жодна страхова компанія не отримала «червоне світло» за показником «оцінка діяльності страховика»; п'ять страховиків отримали незадовільну оцінку за показником «якість врегулювання збитків»; вісім страховиків – незадовільну оцінку за показником «рівень скарг від постраждалих і страхувальників». У цілому відбулося скорочення термінів виплат, поліпшення показників «світлофора», зниження рівня скарг. Більшість страхових компаній починає розуміти, що високий рівень сервісу, можливість запропонувати страхувальникам сучасні страхові рішення – значна перевага, що дає змогу залучати нових клієнтів і підтримувати лояльність тих, хто вже став клієнтом страхової компанії.

В Україні 7 лютого 2018 р., згідно з Розпорядженням Нацкомфінпослуг № 3631 від 31.08.2017, запроваджував електронний поліс ОСЦПВ – можливість для сучасного клієнта, який готовий укласти договір страхування on-line. Уведення електронного поліса не скасовує можливості укладення договорів страхування в паперовій формі. Право вибору форми договору ОСАЦВ залишається за споживачем страхових послуг. Через рік після введення в Україні електронного поліса (за показниками січня 2019 р.) електронні договори становили 7% від загальної кількості укладених договорів ОСЦПВ. Зараз 42 страховика укладають договори ОСЦПВ в електронній формі. На першу десятку страховиків припадає 370 тис. проданих е-полісів, або 80,4% усіх електронних продажів, на ТОП-20 – майже 97%, або 446 тис. полісів [10].

Ризики електронного поліса можна розглядати з декількох позицій. По-перше, нівелюється ризик фальсифікації договору ОСЦПВ, коли, наприклад, поліс укладається після ДТП, але датою початку дії вказується попередній день. З електронним полісом таке неможливо, працює актуалізація за часом. По-друге, знижується ризик існування помилкових сайтів страховика, тобто обман на довірі клієнта.

Служба безпеки МТСБУ буде постійно моніторити Інтернет-простір на предмет виявлення таких сайтів і застосовувати оперативні заходи. По-третє, це рівень захисту самої бази і від хакерських атак, і від шахраїв (передбачені системи захисту від DDOS-атак, фаєрволи, системи дублювання інформації і каналів доступу). Усе продумано і системно реалізовано для захисту від кібершахрайства [5].

Згідно з даними МТСБУ, українські страховики на 28 травня 2019 р. уклали понад 460 тис. електронних полісів ОСЦПВ і отримали 330 млн. грн. страхових премій. Через страхову платформу ЕВА реалізовано майже 100 тис. е-полісів на 66 млн. грн. Майже щомісяця спостерігається зростання кількості укладених електронних договорів на 30-35%. Станом на березень було продано 230 тис. е-полісів на 165 млн. грн., а за три місяці (березень-травень) приріст кількості договорів і премій становив 100%. Лідерами продаж електронних полісів ОСЦПВ на 28.05.2019 стали «ПЗУ Україна» (96 233 шт.), ВУСО (78 420 шт.), «Княжа» (57 084 шт.).

Кількість електронних договорів і надалі буде зростати завдяки активній роз'яснювальній роботі, яку ведуть страхові компанії та МТСБУ. МТСБУ відзначає ефективну співпрацю з Національною поліцією, співробітники якої зараз перевіряють наявність і валідність полісів ОСЦПВ шляхом запиту в ЦБД МТСБУ. Це дає змогу дати автовласникам упевненість у повній легітимності електронного полісу і відсутності будь-яких проблем у разі перевірки е-поліса співробітниками Нацполіції.

Значну частку автотранспортного страхування займає КАСКО. Лідерами із цього виду страхування є «АХА Страхування» (1 130 992 тис. грн. премій та 521 086 тис. грн. виплат), «Уніка» (740 611 тис. грн. премій та 395 481 тис. грн. виплат), «Арсенал Страхування» (638 673 тис. грн. премій та 986 тис. грн. виплат) [9].

«АХА Страхування» – єдина компанія на страховому ринку України, яка пропонує дану послугу в рамках програми «Каско Смарт». У 2018 р. кількість клієнтів, що користуються знижками за даною програмою, збільшилася на 44% порівняно з 2017 р. Суть програми «КАСКО Смарт»: до автомобіля підключається спеціальний телематичний пристрій (безкоштовно для клієнтів) [11], прилад підключається до OBD-роз'єму автомобіля, що дає йому змогу зчитувати показники водіння з приладів транспортного засобу; за допомогою скорингової системи отримані дані перетворюються на бали за безпечний рух, які надаються у страхову компанію і страхувальнику в мобільному додатку CASCO SMART. Пристрій не збирає відомості про місцезнаходження клієнтів, не стежить за ними, не передає куди-небудь особисті дані. Залежно від набраної кількості балів можна отримати знижку під час оплати останньої (четвертої) частини страхового платежу, або взагалі не оплачувати четвертий платіж. Протягом одного року страхування знижка може становити 30% від загального платежу. За відсутності збитків протягом трьох років страхування знижка на четвертий рік може становити 60% від загального платежу.

Упровадження інноваційних технологій такого рівня наближує Україну до світового рівня сервісу і сприяє залученню нових клієнтів до цієї сфери страхування.

За результатами аналізу стану та тенденцій на ринку «Зеленої карти» в Україні можна зробити

висновок, що сума нарахованих страхових премій за «Зеленою картою» в січні-квітні 2019 р. виросла на 36,38% порівняно з аналогічним періодом минулого року, до 588,8 млн. грн. Кількість договорів міжнародного страхування «Зелена карта», укладених компаніями – членами бюро, за чотири місяці 2019 р. збільшилася на 47,43%, до 299 531. При цьому розмір відшкодувань, сплачених за вимогами, зріс на 2,4%, до 3,694 млн. євро. Кількість оплачених вимог скоротилася на 7,58%, до 1,6 тис. Лідерами на ринку «Зеленої карти» є «Глобус» (316 057 тис грн премій та 38 700 тис грн виплат), «ТАС» (273 007 тис грн премій та 127 481 тис грн виплат), «Арсенал Страхування» (248 071 тис грн премій та 98 244 тис грн виплат) [9].

Нагадаємо, що вартість полісів «Зелена карта» в Україні з 15 лютого 2019 р. знижена на 5%. Вартість «Зеленої карти» в Україні на 15 днів для поїздок по Європі для легкових автомобілів знижується до 749 грн (раніше 790 грн), для автобусів – до 2816 грн (2968 грн), для вантажних автомобілів – до 1768 грн (1863 грн) [12].

Серйозною проблемою є фальсифікація полісів «Зелена карта». Уведення автоматизованої перевірки полісів – частина заходів, реалізованих МТСБУ в рамках програми «СТОПфальшивка», яка почала діяти з II півріччя 2015 р. для системного запобігання обігу фальшивих полісів. МТСБУ була зібрана і проаналізована інформація про результати перевірок сертифікатів «Зелена карта» на окремих автомобільних пунктах перетину державного кордону в шести прикордонних загонах, де в різні проміжки часу починаючи з 11 лютого 2019 р. прикордонного контролю та перевірки наявності поліса «Зелена карта» зазнали майже 175 тис авто української реєстрації. Із загальної кількості перевірених транспортних засобів понад 11 300 (6,5%) автомобілів були повернуті через відсутність «Зеленої карти». Нині ведеться спільна стратегічна робота в частині обміну даними та внесення змін до нормативних документів для забезпечення повно-

цінного механізму перевірки достовірності сертифікатів «Зелена карта».

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. За результатами проведених досліджень варто відзначити, що динаміка показників ринку автотранспортного страхування в Україні позитивна, продовжується розвиток конкуренції серед страховиків. Подальше майбутнє цього виду страхування безпосередньо пов'язане з упровадженням вітчизняними страховиками новітніх технологій, оскільки інновації у цій сфері забезпечать: більш якісне і повне задоволення потреб клієнтів, передусім за допомогою розвитку онлайн-страхування; отримання конкурентних переваг; підвищення обсягу премій. Але далеко не всі страховики сьогодні усвідомлюють важливість збільшення інвестицій у запровадження ІТ-систем і, таким чином, гальмують і свій розвиток, і розвиток ринку.

Для забезпечення надійної та ефективної системи страхового захисту споживачів страхових послуг у сфері автотранспортного страхування серед напрямів його подальшого розвитку слід також виділити: вдосконалення системи захисту прав споживачів; сприяння підвищенню фінансової грамотності населення; вдосконалення вітчизняного законодавства і внесення змін, в першу чергу, до законів «Про страхування» і «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів»; уведення системи «Прямого врегулювання збитків», посилення гарантійних функцій МТСБУ за зобов'язаннями неплатоспроможних страховиків і страхувальників, які втратили членство в бюро або позбавлені ліцензії, скорочення термінів виплати страхового відшкодування і підвищення якості врегулювання збитків; уведення стандартизації діяльності страховиків на основі принципів Міжнародної асоціації органів нагляду за страховою діяльністю, рекомендаційних вимог Solvency II та положень Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Список використаних джерел:

1. Бабенко-Левада В.Г., Удовиченко А.В. Проблеми та напрямки розвитку страхування автотранспортних засобів в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/48.pdf (дата звернення: 20.05.2019).
2. Вовчак О.Д. Страхова справа: підручник / за ред. О.Д. Вовчака Київ: Знання, 2011. 391 с.
3. Временко Л.В., Шаталов О.В. Сучасний стан ринку автотранспортного страхування. *Молодий вчений*. 2017. № 3 43). С. 604-607.
4. Автомобільне страхування в системі безпеки дорожнього руху / О.М. Залетов та ін.; за ред. О.М. Залетова. Київ: BeeZone. 2012. 509 с.
5. Марценюк-Рознарьова О.В., Марчук Ю.Ю. Розвиток ринку автострахування в Україні: проблеми та перспективи. *Ефективна економіка*. 2018. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua> (дата звернення: 20.05.2019).
6. Приказюк Н.В., Моташко Т.П. Нові вектори розвитку автотранспортного страхування в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2015. Вип. 3. С. 37-47.
7. Статистика страхового ринку України. *Фориншурер*: вебсайт. URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення: 25.05.2019).
8. Статистика ДТП. *Сайт національної поліції України*: вебсайт. URL: https://www.slideshare.net/Police_Ukraine/12-2017-86017535 (дата звернення: 25.05.2019).
9. Рейтинги Страхових компаній України. *Фориншурер*: вебсайт. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/18/12/38> (дата звернення: 25.05.2019).
10. Підсумки електронних продажів ОСЦПВ в Україні. *Фориншурер*: вебсайт. URL: <https://forinsurer.com/news/19/05/28/36855> (дата звернення: 25.05.2019).
11. Програма «КАСКО Смарт» від «АХА Страхування» *Фориншурер*: вебсайт. URL: <https://forinsurer.com/news/19/06/12/36909> (дата звернення: 30.05.2019).
12. Украинский рынок зелёной карты *Фориншурер*: вебсайт. URL: <https://forinsurer.com/news/19/06/10/36884> (дата звернення: 10.06.2019).